

## KRIVOLINIJSKI INTEGRALI

### 1) Krivolinijski integral prve vrste

- i) Ako je  $f(x,y,z)$  definisana i neprekidna u svakoj tački deo po deo glatke krive  $c$  date sa:  
 $x=x(t)$   
 $y=y(t)$       gde je       $t_1 \leq t \leq t_2$ , i       $ds$ - diferencijal luka krive  
 $z=z(t)$

tada se krivolinijski integral prve vrste izračunava po formuli:

$$\int_c f(x,y,z) ds = \int_{t_1}^{t_2} f[x(t), y(t), z(t)] \sqrt{(x')^2 + (y')^2 + (z')^2} dt$$

**Ovaj integral ne zavisi od orijentacije krive!**

- ii) Ako je kriva data u obliku  $c: y=y(x)$        $a \leq x \leq b$       tada je:

$$\int_c f(x,y) ds = \int_a^b f(x, y(x)) \sqrt{1 + (y'_x)^2} dx$$

- iii) Ako je kriva data u obliku  $c: x=x(y)$  i       $m \leq y \leq n$       tada je :

$$\int_c f(x,y) ds = \int_m^n f(x(y), y) \sqrt{1 + (x'_y)^2} dy$$

**Izračunavanje dužine krive  $c$  :**       $S = \int_c ds$

### 2. Krivolinijski integral druge vrste

- i) Ako je kriva  $c$  zadata parametarskim jednačinama:

$$\begin{aligned} x &= x(t) \\ y &= y(t) \quad \text{gde je} \quad t_0 \leq t \leq t_1 \quad \text{tada je:} \\ z &= z(t) \end{aligned}$$

$$\int_c P(x,y,z) dx + Q(x,y,z) dy + R(x,y,z) dz = \int_{t_0}^{t_1} [P(x(t), y(t), z(t)) x'_t + Q(x(t), y(t), z(t)) y'_t + R(x(t), y(t), z(t)) z'_t] dt$$

- ii) Ako je kriva  $c$  zadata u ravni  $y=y(x)$  i       $a \leq x \leq b$       tada je:

$$\int_c P(x,y) dx + Q(x,y) dy = \int_a^b [P(x, y(x)) + Q(x, y(x)) y'_x] dx$$

- iii) Ako je kriva zadata u ravni  $x=x(y)$  i       $m \leq y \leq n$       tada je :

$$\int_c P(x,y) dx + Q(x,y) dy = \int_m^n [P(x(y), y) x'_y + Q(x(y), y)] dy$$

**PAZI:** Krivolinijski integral druge vrste zavisi od orijentacije krive . Pozitivan smer je smer suprotan kretanju

kazaljke na časovniku.

$$\int_{c^+} = - \int_{c^-}$$

## Nezavisnost krivolinijskog integrala od putanje integracije

Sledeća tvrđenja su ekvivalentna:

1)  $\int_C P(x, y, z)dx + Q(x, y, z)dy + R(x, y, z)dz$  ne zavisi od putanje integracije

2) Postoji funkcija  $u=u(x,y)$  tako da je  $du = P(x,y,z)dx + Q(x,y,z)dy + R(x,y,z)dz$  i tada važi :

$$\int_A^B P(x,y,z)dx + Q(x,y,z)dy + R(x,y,z)dz = u(B) - u(A)$$

3)  $\frac{\partial P}{\partial y} = \frac{\partial Q}{\partial x}$  ,  $\frac{\partial P}{\partial z} = \frac{\partial R}{\partial x}$  ,  $\frac{\partial Q}{\partial z} = \frac{\partial R}{\partial y}$

4)  $\int_C P(x,y,z)dx + Q(x,y,z)dy + R(x,y,z)dz = 0$  ako je kriva  $c$  zatvorena.

### Grinova formula:

Ako kriva  $C$  ograničava oblast  $D$  ( to jest ona je rub oblasti  $D$ ) pri čemu  $D$  ostaje sa leve strane prilikom obilaska krive  $C$ , i važi da su funkcije  $P, Q, R$  neprekidne zajedno sa svojim parcijalnim izvodima prvog reda u oblasti  $D$  i na njenom rubu, onda važi formula:

$$\oint_C P(x, y)dx + Q(x, y)dy = \iint_D \left( \frac{\partial Q}{\partial x} - \frac{\partial P}{\partial y} \right) dx dy$$

Iz Grinove formule se lako dokazuje da je **površina oblasti  $P(D)$**  koja je ograničena krivom  $C$  data formulom:

$$P(D) = \frac{1}{2} \int_C xdy - ydx$$